

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

МОРЕЙ ХОЧЕ СТВОРИТИ ПОЛІТИЧНУ РОБІТНИЧУ КОАЛІЦІЮ

ПІТСБУРГ. — Філіп Морей, президент Конгресу Промислових Організацій (CIO) вийшов у своїй промові по радіо з пропозицією злучити Конгрес Промислових Організацій, Американську Федерацію Праці та залізничні Братства в одну політичну коаліцію. При допомозі згаданих організацій він хоче повести агітацію проти конгресу за ухвалення закону проти страйків понад вето президента. Морей згадав, що політична група Конгресу Промислових Організацій має доручення розслідувати можливості такої коаліції.

УРЯД ПІЗВАВ ФАБРИКУ ЛІТАКІВ КОРТИС РАЙТ ЗА ОБМАН.

ВАШІНГТОН. — Сенатська комісія, що її головою є сен. Тромен, перевела слідство над виробом і доставою літаків для армії і на основі розслідування, що Корпорація Кортис Райт, що від червня 1940 р. до березня 1943 р. дістала замовлення від уряду на близько 5 біліонів доларів, обманувала військово-адміністрацію при виробі і доставі літаків, щодо їх якості. Обман викрито у фабриці в Лакленд, Огайо.

Тому, що осідок Кортис-Райт Корпорації є в Пасейку, стейту Нью Джерзі, федеральний уряд вніс проти неї позов за відшкодування в столиці цього стейту, в місті Трентоні. Пізваних є теж 8 урядовців корпорації. Між пізваними є теж Дж. В. Воген, президент корпорації.

ПОВЕРТАЮТЬ ВСПЯТЬ ЦІНУ КАПУСТИ І САЛАТИ.

ВАШІНГТОН. — Бюро Адміністрації Цін установило ціни на капусту 50 відсотків вгору, а ціну на салат 25 відсотків. Є це перший крок, щоби обнижжити ціну городниці і зробити її приступною для найбідніших мас населення.

ПЛАН ЗАКУПНА ХАРЧІВ І ВІДПРОДАЖУ ІХ ПО НИЖЧІЙ ЦІНІ.

ВАШІНГТОН. — Федеральний уряд планує поспешно купувати більші припаси харчів по цілому краю і відпродавати їх по нижчій ціні для консументів, щоби в той спосіб недопустити до інфляції. Однак уряд не має наміру платити субсидії при таких нагодах, хоч на ділі ціни будуть цофнені вгору. Цей план випрактикувано зовсім удачно в Англії.

БУНТ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ НІЧНИХ ЗАБАВ МОЛОДІ.

АЛИВ ГІЛ (Кентоки). — Товпа, складена з більш ніж сотні мужиків та хлопців, напала нічною на міський будинок і знищила його. В будинку було бюро поліційного судді та поліційна тюрма. Товпа знищила обстановку та рекорди бюро, і повикидала шибки в цілім будинку, повикидала матраци з тюремних ліжок на вулицю та їх спалила. Стейтова поліція з Ешленд наспіла до Алив Гіл і перевела арешти за напад. Показалося, що в нападі брали участь найповажніші громадяни. Напад виконано на владу за те, що вона завела обмежений вихід („корфю“) для недолітків, які допускалися надужити нічною порою.

ЗРОСТАЮТЬ ЦІНИ ФАРМЕРСЬКОЇ ЗЕМЛІ.

ВАШІНГТОН. — Бюро Воєнних Інформацій подає до відома, що в цілому краю слідно зріст цін на фермерські землі від березня біжучого року. Бюро звертає увагу, що таке явище безпосередньо після першої світової війни довело до великих грошевих утрат. Але тоді ціна фермерських продуктів була дуже висока, отже люди були до деякої міри оправдані в своїй спекуляції. Тепер нема до цього причини.

МОЖЕ ЗАБРАКНУТИ ОЛИВИ.

ВАШІНГТОН. — Злучені Держави є краєм достатку майже в кожній ділянці, аж ось несподівано показується, що припаси та джерела оливи не будуть достаточні для великого запотребування серед воєнного положення. Секретар флоту Накс повідомив палату репрезентантів, що впродовж року може забракнути сирової оливи для вжитку цивільного населення, ба навіть і теперішні джерела можуть недописати. Олива є життєвою konieczністю для флоту і авіації і тому треба шукати нових джерел.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ПАЙКУВАННЯ АЛЬКОГОЛІЧНИХ НАПИТКІВ.

НЬО ЙОРК. — Спільна Стейтова Легіслативна Комісія відбула свої наради в готелю Рузвелт. З її нарад оголошено звіт, в якому сказано, що треба поробити підготування до пайкування алкогольних напій у стейті Нью Йорк на час війни. Стейтовий сенатор з Брукліна Джеймс Дж. Крофорд звернув увагу конференції, що це є konieczністю для стейту. Зрештою це не першина, бо деякі стейти вже пебевели в себе пайкування напій. Упродовж кількох наступних місяців, міркує Крофорд, мусить прийти до загального пайкування алкоголю в цілому краю.

През. Рузвелт Запевняє Папу Пія XII. Про Збереження Невтральности і Релігійної Свободи

ВАШІНГТОН. — През. Рузвелт вислав до папи Пія XII. повідомлення про наїзд на Італію. Текст повідомлення такий:

„Заки оце повідомлення дійде до Вашої Святости, американські та британські війська висядуть на Італійській землі. Наші воїни прийшли до Італії, щоб її звільнити від фашизму і всіх його неfortunних принак. Прибули вони також, щоби звільнити Італію від папських гнобителів, які її навистили.

„Злишним є для мене ствердити ще раз, що підставою наших змагань є пошана для релігійних вірувань і свобода для релігійних практик. В часі нашого походу, ми будемо шадити церкви та релігійні інституції від воєнного знищення, на скільки це буде в наших силах. Упродовж цілого часу воєнних операцій буде збережена неутральність Ватикану та папських послостей в цілій Італії.

„Як Ваша Святість так і я виглядаю того ясного дня, коли то Божий мир вернеться на землю. Ми переконані, що це станеться тоді, коли цікавото будуть знищені сили цього зла, яке тепер тримає в ярмі великі простори в Європі й Азії. У тім дні ми з радістю відвернемо нашу енергію від важкого обов'язку війни до творчого завдання відбудови.

„У спілці з усіма іншими державами та силами, одушевленими ідеалами доброї волі для людства і з поміччю Всемогучого Бога, ми спримуємо наші серця та наші уми до виснажливого завдання завести справедливий і тривалий мир на землі.“

ПИСЬМО ПРЕЗИДЕНТА ДО ПАПИ ВВАЖАЮТЬ ДУЖЕ НА ЧАСІ

АЛІАНТСКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Політичні обсерватори кажуть, що письмо президента Рузвелта до папи причиниться до викликання відповідних настрій серед італійців і найде широкі відгуки в цілім католицьким світі.

Письмо передусім розбило пропаганду фашистів, що мовляв Аліанти будуть бомбардувати Рим і Ватикан. Аліанти боялися, що Мусоліні може на підтвердження своєї пропаганди вислати власні літаки і скинути з них кілька бомб на Ватикан, а потім сказати, що це зробили Аліанти. Супроти заяви президента Рузвелта тепер це зробити йому буде важче.

СТІМСОН ПРИЛЕТІВ ДО БРИТАНІЇ НА ВАЖНІ ВІЙСЬКОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОНДОН. — До Британії прибув літаком американський секретар війни Генрі Стімсон. Він має відбутися з аліантськими провідниками важні військові конференції. Його приїзд негайно дав дочин до різних чуток про нові воєнні наміри Аліантів. Стімсон має 76 літ.

МІКОЛАЙЧИК ПОСТІЙНИМ ПОЛЬСЬКИМ ПРЕМ'ЄРОМ, СОСНІКОВСЬКИЙ МІНІСТРОМ ВІЙНИ

ЛОНДОН. — Кризу в польському уряді на вигнання, викликану смертю прем'єра Сікорського полагоджено остаточно в цей спосіб, що Миколайчик став вже справжнім прем'єром, а генерал Сосніковський міністром війни. Сосніковський обіцяв не мішатися до політики. Тіло Сікорського привезено до Британії.

СЕНАТ ПРИЗАДУМУЄТЬСЯ, ЩО ЗРОБИТИ З ЛЕТУНСЬКИМИ МАЙДАНАМИ В ЧУЖИХ КРАЯХ

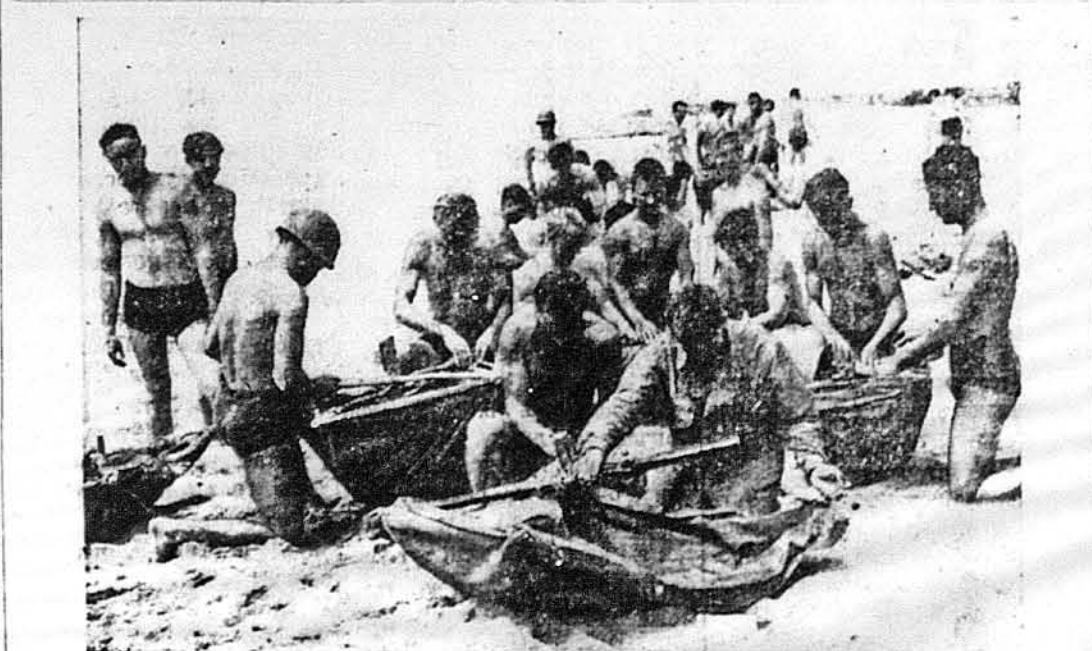
ВАШІНГТОН. — Сенатська комісія під головуством Тромана, що веде різні слідства, студіює тепер можливість відпродажу американських летунських майданів, що їх закупили наш уряд на час війни. Є план, щоби їх відпродати тим державам, в яких вони тепер приладжені. Відпродаж наступивби упродовж 6 місяців після війни. Цю справу мають вистудіювати члени конгресової комісії, що виїдуть в подорож довкруги земного глобу наступного місяця.

ВІТВОРЕНО ЧЕТВЕРТИЙ ШЛЮЗ В СОЛТ СЕЙНТ МЕРІ

СОЛТ СЕЙНТ МЕРІ, МІШ. — Тут відкрито з великою паралою четвертий шлюз на каналі, що лунть Великі Озера і є важною комунікаційною артерією для перевозу воєнних матеріалів між Злученими Державами й Канадою. Шлюз коштує 14,000,000 дол. і його збудовано в рекордовім часі 13 місяців. Шлюз дістав імя ген. Мак Артур.

РОСІЯНИ ТІШАТЬСЯ З ВИСАДЖЕННЯ АЛІАНТІВ В СИЦИЛІЇ, АЛЕ НЕ ВСІ

Московське радіо подало широке звітлення про висадження аліантських військ на Сицилії й признало його поважною допомогою для облекшення напору німецьких військ на червону армію. Тимчасом з Югославії доносять, що в околиці сербської столиці Бялгороду німці виваюють для окупації краю російських військ у силі 4,000 воїків. Молоді воїки цих відділів носять німецькі, старші старі царські уніформи.

Для водних і сухоземних воєнних операцій. Воїки Інженірської Авіаційної Команди приготування вилізак, якби їм прийшлося виконувати воєну операцію з води на суходіл. Кожний з них уміє передусім пливати. На широкій човен складають рушії, підпори до шатер, амуніцію й інші інші принади. Воїки не будуть всідати до човнів, а будуть їх посувати перед собою пливучи.

АЛІАНТИ ПОЧИНАЮТЬ ІНВАЗІЮ ЄВРОПИ

ІХ ВІЙСЬКА ЗАХОПИЛИ ВСЕ СХІДНО-ПІВДЕННЕ ПОБЕРЕЖЖЯ.

АЛІАНТСКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — У суботу ранком аліантські війська почали інвазію Європи інвазією італійського острова Сицилії. Американські, канадійські й британські війська вдарили на 100 миль довгому південно-східному південно-східному фронті. Їх акція відразу завершилася великим успіхом.

Перші стадія інвазії завершилася коло 6 години по завзятій боротьбі на побережжю й по інтензивнім острілюванню оборонних позицій побережжя, комунікаційних засобів, летунських майданів, тощо важкими гарматами з аліантських воєнних кораблів та з літаючих фортець. Одною з важних операцій інвазії був напад іззаду на оборонні позиції ворога, котрого доконали аліантські парашутові війська, доведені на тили ворога аліантськими моторовими й безмоторовими літаками („глайдерами“).

У цих операціях аліанти усадовилися сильно на побережжю так, що коли ворог кинув проти них сильні колонні повзи, аліантські війська при допомозі кораблів легко їх відбили. Супроти цього першого стадія наїзду Аліантів на Європу можна вважати довершеною. Признає це зрештою й ворог.

Усадовившись на побережжю, Аліанти негайно стали натискати далі вперед на всемо 100 миль широкому фронті. Американці при тому захопили два летунські майдани коло Джелі, а канадійські війська захопили летунський майдан коло Пакіно. Захоплення майданів буде мати велике значіння для дальших летунських операцій, бо аліантські літаки тепер будуть могли вилітати зо сицилійських майданів.

Операції доконали при знаменитій кооперації всіх сухоземних, морських і повітряних сил Аліантів і покищо з дуже малими втратами. Зате італійці мають великі втрати, головню в браннях. У висаджуванні війська на Сицилію брало участь коло 2,000 кораблів. Була це справді колюсальна армада, одна з найбільших в історії людства.

НІМЦІ ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ДАЛЬШІ ВТРАТИ ДЛЯ ОСІ.

ЛОНДОН. — Доперва по двох днях почали німці подавати своїм людям вістку про початок аліантської інвазії Європи. Ці радіові комунікати не тільки признають, що перша стадія інвазії увінчалася успіхом, але й заповідають, що Вісь ентуально втратить усі італійські острови. Хвалиться при тому німецька команда, що це вона заставила Аліантів атакувати, та запевняє німців, що інвазія не має для кінця війни ніякого значіння.

АМЕРИКАНЦІ БЮТЬ ПО ЯПОНСЬКІЙ БАЗІ В МУНДІ.

АЛІАНТСКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Американські літаки доконали в п'ятих колюсального повітряного нападу на Мунду, важну японську базу на острові Нью Джорджія, а в суботу на базу над заливом Байроко. Літакам у нападі помагали гармати з воєнних кораблів. Тимчасом сухоземні війська підсувалися ближче до японських позицій. Ворожі проти-атаки, намірені на облекшення аліантського напору, були слабкі.

Ворожі кружляки й ініціативи виплили потім на допомогу японським позиціям, але американські літаки заставили їх до відступу. При тому поцілено з повітря два японські воєнні кораблі. Американські літаки переконані, що японські кораблі, ушкоджені минулого тижня в бою на заливі Кула, втікають в напрямі Соломонських островів.

РОСІЙСЬКІЙ ОПІР НІМЕЦЬКІЙ ОФЕНЗИВІ ЗАКРІПЛЯЄТЬСЯ.

ЛОНДОН. — Червона армія розбила атаку 400 німецьких повзів і великої армії піхотинських військ, що їх німці кинули на секторі Курська і Орелі в неділю й захопили при тому дві місцевости. У цих боях російські війська знищили 162 німецькі повзи й зостріляли 31 літак.

Досі німецькі втрати в їх новій офензиві вніносять 2,500 повзів, 1,068 літаків та коло 43,000 воїків. Німецькі добутки коштом цих утрат справді мінімальні, властиво ніякі.

АЛІАНТСЬКІ БОМБОВИКИ БЮТЬ ПО ВОРОЖИХ ПОЗИЦІЯХ У ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — У суботу й неділю аліантські літаки били по різних воєнних об'єктах ворога в окупованій ним Франції. У неділю вони доконали великого рейду на Францію в білий день, видно маючи на цілі не дати німецьким літакам можливості вилітати на допомогу італійцям на Сицилії.

У суботу вночі аліантські літаки напали на німецький експортний корабель при побережжю Норвегії й оставили його в полум'ях і потапаючим.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменный текст оглашения мае бути в адміністрації 48 годни перод поввою числа, в котрим оглошювати хочє мати своє оглошєнє.

Subscription rates table with columns for PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, and Weekly rates for One year, Six months, and Three months.

Конгрес і Президент

Нема сумніву, що на передолі тижнів нема справи, яка викликала би стільки газетних коментарів, як розїзд конгресу на вакації.

Навіть для американців, що привикли бачити боротьбу між конгресом і адміністрацією, це, що вони бачили в Вашингтоні останніми місяцями, переходило вже межі їх звички.

Не треба бути пророком, щоби згоди сказати, що в цій боротьбі між конгресом проти президента одні газети займають сторону конгресу, а інші президента.

Найтрагічнішою стороною ситуації є те, що з неї властиво не видно виходу. Якби така ситуація ворожнечі між головним виконним урядом і законодавчим тілом виринула наприклад у Британії, то там справу можна би розв'язати негайно зарядженням народних виборів.

Галочці оженився? Зайно зовсім; а вона не стерпіла б іди на мене і певно вмерлаб.

ЦИРА ЛЮБОВ

"Через любов!" сказав він і здохнув ще важче та її задумався. Далі й каже: "Я друже, так любив одну дівчину, аж у Харкові, що трохи з ума по ній не зійшов."

РОСТРАТНІСТЬ У ВІЙНІ

Реймонд Клепер, американський кореспондент на північно-африканському фронті, пригадується над великою розтратою у війні. Він мав нагоду оглянути побоевища, бачити наступи, відвороти, а мав теж час пригадуватися над тим, що він бачив і бачить.

Клепер згадає про спробу американського конгресу заощадити кілька мільонів доларів то в одній то в другій ділянці воєнної продукції. І для нього ці змагання виглядають дитячою забавкою.

Опісля в загальних начерках зясує Клепер воєнні витрати. За минулий рік видала війни. Можна бути цілком певним, що наступна війна, коли вона вибухне, принесе ще більше людських жертв, зисть ще більше призрачних людських засобів.

Чи Можливий Світовий Мир з Поневоленнями Націями?

Великанська жертва. Мабуть це вже таке історичне право нових часів, що кожна війна в світі мусить перемінятися у світову війну.

Так само коли порівнюємо суми гроша, видані на першу війну, з грішми, виданими на теперішню війну, то вже нині ці суми кількакратно перевищують видатки з попередньої війни.

Америка 70 біліонів дол. на війну. На будучий рік призначено вже 100 біліонів. Але самі долари це лише частина витрати. Бо самі джерела продукції висушуються, мозки людські вигибають, наука й талант мільйонів найгарніших одиниць марнується, здоровля мас руйнується.

Цілі акри землі на побоевищах лежать покриті понищеною зброєю, амуніцією, машинами, возами. Цілі милі доріг пориті кулями, земними минами; цілі плодovitи, врожайні поля перемінені на пустарі, сади з корінем повіривані, ріки й джерела повисушувані.

Однак, колиб у часах мира була існувала могутня воєнна організація проти агресії, то війна може не булаб розгорілася до теперішних розмірів. Таксамо, колиб уже тепер творити сильну організацію для збереження миру, то цей уласться справді забезпечити мир на літа. Тоді може вертеться втрата, що її вже потерпіло людство досі та й утрата, яку це потерпимо, докінчує Клепер.

Народи - хижакі та народи мирні

Були колись філософи, що мріяли про вічний мир на землі, обдумували різні способи влаштування життя поміж народами, але звичайно ці їх міркування були чисто теоретичні; у практичному житті тяжко їх було примінити.

Деякі дослідники історії та духовності поодиноких народів навіть доказують, що як в природі одні звірять є напасниками, що все атакують інших та їх пожирають, а інші звірять немов мирної вдачі пахнуть жертвою перших, так і між народами одні народи немов за своєї природи мирні, інші напасники хижакі, що все тільки прямують до того, щоб побільшити свою силу, щоб побільшити свою територію.

Річ природна, що атаквані мусять боронитися, зброється також до відверта наступу противника, викресують зі себе силу опору, і в той спосіб мир стає на світі неможливий. Можливий він бувби тільки тоді, колиб змінили натуру людини, а це майже неможливо.

Треба виграти не тільки війну, але й мир.

Вирінає перед людством питання вже нині, ще в часі теперішньої світової різанини, як уложити майбутній лад на світі, щоб зберегти мир як не на все, то принаймні на довгий час.

Ідеалізм през. Вилсона та тверда дійсність.

В часі попередньої війни вступив з широким пляном замирення світа американський президент Вилсон. Запропонував замирити світ на засади повної справедливості, який він уяв у свої тезис про право самовизначення народів.

Немає найменшого сумніву, що плян президента Вилсона замирення світу був в першу чергу абсолютно справедливий та підходив з ідеалізмом до улаштування справ світа. Цей ідеалізм проявився у тому, що він хоч сам американець, отже син країни найбільш багатих світа не брав під увагу матеріальних сторінок, себто економічних справ поміж народами, за найважшю.

Народами та воля людини та народу це основна вимога співжиття народів поміж собою. Американські засади Вилсона стали правдивою евангелією волі по першій світовій війні для всіх поневоєнних народів.

Чи може не мав слушности президент Вилсон? Очевидно, що мав, і то на сто відсотків. Всеж таки порядок усталений в попередній війні не приніс довгого замирення; по двадцяти літах вибухла нова і ще страшніша різня. Вороги волі народів, речники народів-забойників звалюють вину саме на вилсонівську евангелію волі, вона — кажуть — не брала під увагу економічної сторінки в житті народів, тому провалилася.

Такє ставлення справи представниками здебільша імперіалізму криє в собі величезну небезпеку ще дальшого погіршення відносин поміж народами, якщо узглядаючи знов тільки економічну сторінку життя народів, поминулосяб основну річ — волі усіх народів та природного права людини, одиності та збірності людських народів — бути свободними.

Не засади Вилсона були злі, навпаки, вони були мабуть все такі одинокі, що можуть принести людству тривалий мир, зло було тільки в тим, що їх вповні не виконали. Фактом є, що засади Вилсона не були переведені у повній справедливості по всьому світі. Головний винуватик того міжнародного зла був французький прем'єр Клемансо, що упоений побідною роздавою цілі народи, то части народів у презенти своїм протегованцям і натворив багато нових менших та більших запальних осередків, що разом зніти спричинили вибух нової світової війни.

Друга причина була ця, що поза тим неповним впорядкуванням світом лишилася ще одна шеста частина земного гльобу цілком неупорядкована по засадам права самовизначення народів, себто червова Росія. Пробуджені зі стійкою силою правом самовизначення народи бувшої Росії задавив комунізм в потоках крові. Насильям поневолено на ново великі та малі нації, між ними сорокміліонний український народ. На сході Європи та в Західній Азії витворилося нове запальне огнище.

Ліга Народів та її політика.

Третьою причиною було це, що подумана през. Вилсоном Ліга Народів не стала справним інструментом міжнародної справедливості, так як плянував її автор, але інституцією міжнародних махінацій сильних звичайно на користь слабих. Слабий в Лізі Народів правди не находив, навіть коли вона на сто відсотків була по його боці. Клясичним приміром цього була скарга західних українців на пифікацію польського уряду або хочби факт, що Ліга Народів спокійно прийняла за

яву міністра Бека, що, Польща не вважає себе звязаною трактатом про охорону національних меншин, дарма, що це була основна засада Ліги Народів та ідеї президента Вилсона брати в оборону національні меншини.

Ліга Народів нічого не зробила, коли її члена Грузію окупувала червона Росія. Ліга була спаралізована, коли її члена Абіссинію окупувала Італія, чи коли Японія напала на її члена Китай. Чому так Ліга Народів поступала? Тому, що вона брехала інтересів кількох великих держав, а не міжнародної справедливості.

Слушно закидають, що Ліга Народів не мала ніякої виконної сили. Це безумовно правда, і всяке майбутнє міжнародне тіло мусить таку силу посідати, що мусить кінечно вести до обмеження повної суверенности навіть великих держав. Велику вину в тим несуть американські ізоляціоністи. Американський президент був автором того світового замирення в душі справедливості, однак американські ізоляціоністи не дозволили йому допильнувати, щоб право самовизначення народів та міжнародна справедливість були дійсно переведені. Це зведе авторитет Ліги Народів на ніщо та й дозволило розростися на ново міжнародному хижакству.

Часто нині противники повної справедливості між народами закидають, що право самовизначення народів створило малі держави, економічно слабкі та в додатку вони відгороджувалися китайським муром в господарському житті, вели політику господарської самовистарчальности. Господарська самовистарчальність малих європейських держав зродилася не так з економічних причин, як радше з політичних. Кожен нарід, що добув так цінну волю у формі власної держави, дроваж, щоб її не втратити. Тому так він свою господарку, щоб на випадок війни мав все вдома, чого треба до оборони своєї держави. Така небезпека для багатьох держав дійсно існувала. Вона існувала в Європі з боку Німеччини та Росії, в Азії з боку Японії.

Всі надії поневолення народів звернені на Америку.

Нині плянується новий порядок світа. Відноситься вражіння, що новий порядок світа тільки слабо звертає увагу на основну справу міжнародної справедливості для всіх народів. Нині щораз то, більше говориться про економічну спроможність народів, а щораз менше про їх волю, про політичну незалежність. Ми стоїмо немов перед новою небезпечною повороту до таких часів, які витворилися по поразженні Наполеона через устанавлення Потрійного Святого Союзу, що приніс правду Європі на трицять літ спокій, але теж тримав Європу у політичній неволі та підготовляв вибух нової революції 1848 р., а по ній ряд воєн аж по нинішній день.

Нині Європа поневолена нацистами, десятка майже народів стогне у чужому ненавистному ярмі. Невольа, принесена німцями, скоро скінчиться, народи скинуть ненавистне ярмо, але зараз так другого дня стане перед ними нова проблема, а щож тепер? Стан, що витворюється несе загрозу, що не тільки український народ лишиться в неволі, але й та частина, що була поза Росією, може не зискати волі. Д-р Бенеш хвалиться, що вже має вексель на Карпатську Україну підписаний червоною краскою. А хто знає чи десь там у закамарках кабінетів дипломатів не скриті такі самі вексли на Литву, Лотву, Естонію, Фінляндію, Польщу та другі держави центральної Європи.

Над Європою висить нова мара поневолення, яка кров морозить в жилах заінтересованих народів. Це вже не мара поширення комунізму, але така звичайного російського імперіалізму.

Нічого не лишається людству, як вернути до засад през. Вилсона та від його геніальних думок зачинати реконструкцію світу, оминаючи ті похибки, які потрапили проти волі використати міжнародні завойовники на нещастя людства. Звідси й кінечним дезидератом усього людства, щоб Америка остала чинним актором, а то навіть рішальним чинником в улаштуванні світу, бо на неї в першу чергу поневолені народи світу нині дивяться як на своє спасєння.

Advertisement for War Bonds featuring a portrait of Franklin D. Roosevelt and the text: "We cannot have all we want if our soldiers and sailors are to have all they need." BUY WAR BONDS.

Новий Спосіб Збирання Податку

3.1. липня 1943 року вводиться в життя новий спосіб стягнення прибуткового податку з осіб, які дістають стаду платню. Від того часу доведеться уплачувати федеральний податок малими частками при отриманні платні, а не одною, двома чи чотирма ратами на рік, як це було досі. Податок буде вираховуватися кожного разу при виплаті платні, в якій самий спосіб як досі стягався податок перемоги („Виктори Текс“) та податок на соціальне забезпечення. Це не є новий податок, це не є додатковий податок, а тільки новий спосіб збирання федерального податку з особистих прибутків. В нього входить так само і податок перемоги, який зменшено з 5% до 3%.

По новій системі, від платні буде відраховуватися відповідний мінімум, а від решти платні буде стягатися 20 відсотків на податок. Після відрахування мінімуму, деяким особам зовсім не доведеться платити податку, а для більшості прийде платити не вище 10 чи 12 відсотків їх платні. Цей податок не є податком від цілої платні.

Кожний повинен виповнити, підписати та віддати працедавцеві відповідну посвідку („Екземпшен Сертифікат“). В ній подається відомості про родинний стан; чи особа самітна чи одружена та скільки осіб має на своїм утриманні. Чим більше родинні, матеріальні зобов'язання, тим більша частина платні не підлягає оподаткуванню в 20 відсотків.

Закон „накладає обов'язок виповнення тих посвідок. Якби хто не виповнив посвідки і не видав її своєму працедавцеві, то цей останній не буде нічого відраховувати від платні, а на вимогу закону стягнеться на податок 20% з цілої платні.

Якщо ваш родинний стан зміниться, чи зміниться кількість осіб, що їх маєте на утриманні, ви повинні про те повідомити свого працедавця протягом 10 днів.

На підставі вашої посвідки, працедавець вираховує кілька має стягати податку з вашої платні. Для самітної особи відраховується від платні 12 доларів тижнево, або 624 доларів річно, які не підлягають оподаткуванню. Для чоловіка і жінки — 24 долари тижнево, або 1,248 річно. Цю суму, що не підлягає оподаткуванню, чоловік і жінка можуть поділити між собою, якщо обоє працюють, або всю суму бере на себе один з них. В такому випадку другий має платити податок від цілої платні. На кожну особу, яка є на утриманні, додатково вираховується 6 доларів тижнево, або 312 доларів річно.

Не змішуйте цих відрахувань з основним відрахуванням від вашої платні. Ними користуються тільки для обчислення податку, що має стягатися. На наступних трьох прикладах можна бачити як це робиться. Джан Смит, самітна особа, заробляє 37 доларів тижнево. З того 12 доларів відраховується, а з 25 доларів стягається 20 відсотків на податок. Значить тижнево з його платні має стягатися 5 доларів на податок.

Джордж Джонс є одружений і має трое дітей, заробляє 50 доларів тижнево. З його платні відраховується 24 доларів на його і жінку та по 6 доларів на кожну дитину, разом 42 долари. З його тижневої платні тільки 8 доларів підлягає оподаткуванню. Працедавець стягатиме з нього тільки один долар і 60 центів тижнево.

Джейм і Сара Браун обоє працюють. Мають чотири особи на утриманні. Вони рішили поділити між собою 24 дола-

ри, що не підлягають оподаткуванню. Таким чином з платні кожного з них буде відраховано по 12 доларів, вільних від податку. Оскільки Джеймс дає головну підтримку чотирьом іншим членам родини, він може відрахувати від своєї платні ще 24 долари тижнево на їх утримання. В той спосіб з його платні разом відраховується 36 доларів, вільних від податку, а з решти платні стягається 20% на податок. Якби працював тільки він сам, а жінка ні, то 48 доларів з його платні не підлягало би оподаткуванню.

Однак треба мати на увазі цілком можливу річ, що сума, стягнута від вашої платні на податок не буде рівнятися точно, до одного цента, 20% відсотками платні. Можливо, що вона буде трохи меншою, чи більшою.

Треба пам'ятати, що закон дозволяє працедавцям стягати податок згідно з відповідною урядовою табелькою. В цій табельці вказано точну суму податку, яку працедавець має стягати з кожної платні. Наприклад, у випадку подружньої особи, що має три особи на утриманні і дістає тижневу платню десь поміж 50 і 60 доларів, працедавець має стягати два долари і шістьдесят центів, не вираховуючи точну суму податку для кожного робітника.

Законом дозволяється таке упрощення, аби облекшити працедавця справу стягання податку і не вимагати від нього точного обрахунку для кожного робітника. У всякому разі сума, стягнена на податок згідно з урядовою табелькою, буде дуже мало різнитися від точно обрахування 20%.

Гроші, стягнені на податок, працедавець віддає до Державного Департаменту Скарбу. Гроші, стягнені з вас, ідуть на ваш кредит прибуткового податку і податку перемоги. На кінець року, або при закінченні речичної праці, ваш працедавець дасть вам посвідку про те, скільки ви заробили за рік і яку суму він стягнув від вас на податок. **Заховайте її. То є ваша посвідка про плачення податку.**

Найпізніше до 15. березня, вам треба буде виповнити, як звичайно, спеціальну форму, де вказано ваші прибутки за 1943 рік та зроблені відрахування і уплачені внески. Всі внески, стягнені працедавцем в рахунок податку до і після 1. липня 1943 року, частини прибуткового податку, що ви внесли на 15. березня і 15. червня та всі інші уплати, які ви можете зробити як додаток до вищезгаданих, — все це зараховується на ваш кредит. Іншими словами, ви повинні скласти податок, уплатений на 14. березня, на 15. червня 1943 року, загальну суму вже внесли на податок перемоги, загальну суму стягнену з платні від 1. липня та ті внески, що ви можете заплатити на 15. вересня та 15. грудня. Якщо загальна сума „уплаченого вами податку є більша, ніж ви повинні внести, уряд зараховує надлишку на ваш кредит на наступний рік. Якщо ви внесли менше, ніж повинні, вам доведеться доплатити різницю.

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Резолюції з Першого Все-Канадійського Конгресу КУК

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 1.

Виграння Війни

Тому, що найбільше безпосереднім і найвищим завданням, що стало перед канадійським народом, це докладати якнайбільше зусиль, щоб вести і виграти цю війну; і

І тому, що канадійці українського походження від самого початку війни спонтанічно і швидко відзивалися на поклик свого краю; і

Тому, що заки буде досягнута перемога, треба буде дальших і більших зусиль і пов'язати;

Постановляється, щоб цей Конгрес звернувся з закликом до канадійських українців через Комітет Українців Канади — робити дальші невпинні суспільні в цілі досягнення скорості та вирішної перемоги.

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 2.

Домашній Фронт

Тому, що ефективне ведення війни залежить від повного довіри до проводу урядових чинників і знавців - стратегів, яким поручено виготовлення планів, способів, засобів і тактики діяння для досягнення цілей війни; і

Тому, що випадкові крики некомпетентних плянників війни витворюють замішення й ведуть до ослаблення воєнного зусилля;

Постановляється, що цей Конгрес прирікає бути завжди готовим і закликає кожного канадійця, особливо зареєстрованих цим Конгресом стати в ряди і давати якнайбільшу підтримку на кожний заклик авторитетних чинників.

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 3.

Домашній Фронт

Тому, що цвіт нашого чоловічого населення у бойових формаціях складає найвищу жертву ради збереження свободи; і

Тому, що ціль їхніх найкращих зусиль може бути досягнута лише тоді, як буде забезпечена їм тотальна підтримка на домашньому фронті;

Постановляється, щоб цей Конгрес домагався від усіх канадійських українців невпинного обслуговування усіх галузів основної воєнної роботи і харчової продукції — щедро, сумлінно і постійно;

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 4.

Відносно пільги й допомоги тим, які потерпіли втрати через ворожу акцію.

Тому, що через ворожу акцію багато канадійських українців утратили синів, мужів, батьків, братів та інших близьких рідних; і

Тому, що правдоподібно мусять бути ще дальші та чисельніші жертви в людях, заки теперішній конфлікт буде доведений до успішного закінчення;

Постановляється, щоб — за посередництвом українських релігійних і громадських організацій та при допомозі української преси — помагано в перетворенні та в порядкуванні осиротілих домів і родин усіх тих, що такої допомоги потребують та щоб до всіх їх виявлявано сердечну симпатію;

А далі постановляється, щоб гідно вшановувано всіх канадійців, які віддали своє життя в обороні Канади та за кращий світ.

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 5.

В Обороні Демократичних Ідеалів.

Тому, що демократична система є одинокою формою уряду, що дає найбільшу суверенність народам і гідність людині; і

Тому, що лише в демократичній формі зорганізованого людського суспільства може процвітати правдива християнська цивілізація; і

Тому, що тоталітаризм — чи це нацизм, фашизм або комунізм — саме є антитезою демократичних принципів;

Постановляється, що цей Конгрес іде на рекорд, як опозиційний до всіх форм тоталітаризмів того, що вони обстоюють.

А далі постановляється, щоб канадійські українці стояли рами в рамі з прочими канадійцями та щоб завжди були готові долати всі старань у цілі недопущення до того, щоб будьто з тоталітарної філософії всякою в нашу політику в часі теперішньої війни та повоєнної реконструкції.

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 6.

Виграння Миру.

Тому, що в інтересі тривогого миру та стабільності є концешним визнавати основні свободи для всіх народів і націй; і

Тому, що великі Аліантські Провідники одобрили принципи Атлантійського Чартеру і Чотирьох свобод; і

Тому, що це є обов'язком кожного канадійського громадянина жувати свого демократичного привілею в спільному зусиллі, щоб ті принципи були збережені;

Постановляється, щоб цей Все-канадійський Конгрес Канадійських Українців звернувся у увагу на пристосування принципів 1) „право всіх народів вибирати собі форму уряду, під якою будуть жити“; 2) що зміни мусять „бути згідно зі свобідно висловленими бажаннями даного народу“; 3) створення „миру, який даватиме всім націям засоби проживати в безпеці в своїх власних кордонах та який да-

ватиме безпеку, що всі люди у всіх краях могли б проводити своє життя вільні від страху й нужди“; і 4) що українці повинні бути однаково потрактовані разом із іншими признаними націями, як вільний та об'єднаний член у родині європейських націй.

РЕЗОЛЮЦІЯ Ч. 7.

Суспільна та Економічна Безпека.

Тому, що свободу від нужди проголошено як одну з чотирьох основних Свобід; і

Тому, що загально зясовують собі, що тепер мусять бути прийнята ефективна акція в цілі повоєнної економічної реконструкції для забезпечення основного стандарту прожитку для всіх наших громадян; і

Тому, що ми винні це нашим бійцям, щоб забезпечити їх, що вони вернуться в таку Канаду, яка буде гідна їх величезних жертв; і

Тому, що суспільна та економічна безпека мусять заіснувати у всіх краях, заки триватиме світовий мир може бути забезпечений; і

Тому, що керівні установи Об'єднаних Держав під проводом Бритійського, Канадійського та Америкаійського урядів приготувалися до повоєнної реконструкції для забезпечення будучого поступу, опертого на економічні засоби, індивідуально і колективно;

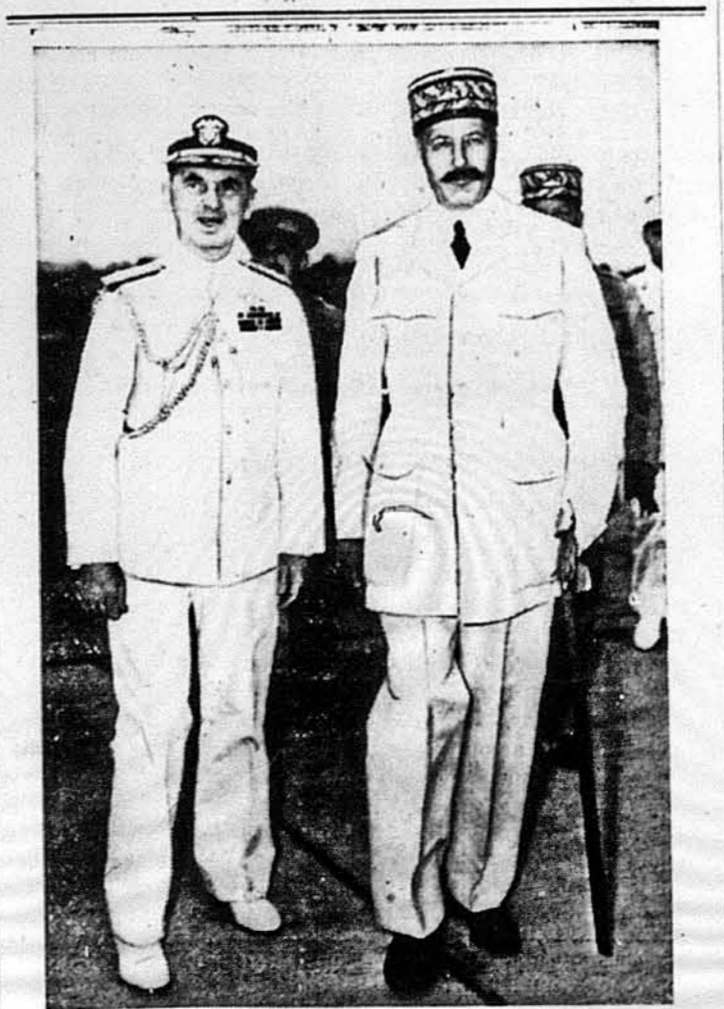
Постановляється, щоб цей Конгрес висловив своє вдволення, сатисфакцію та оцінення зусиль урядових чинників, які переводять докладний і якнайбільш вичерпуючий розгляд проблем повоєнної реконструкції, щоб вивести в життя слушні й потрібні плани.

А далі постановляється, що ми палко віримо, сподіємося та бажаємо, щоб при здійсненні планів повоєнної реконструкції малоса на увазі демократичні принципи.

(Кінець буде).

НОВА ХВИЛЯ НІМЕЦЬКИХ ЖОРСТОКСТЕЙ У ЮГОСЛАВІЇ

КАПО. — Два офіцери югославинського летництва, котрим удалося втекти недавно з Югославії, кажуть, що населення Югославії голодує й терпить від нових жорстокостей з боку німецької окупаційної влади. У визниці в Дідинче німці розстрілюють сотні сербів кожного місяця. Розстріли відбуваються великими групами. Крики мучених чути з визниці на місто.

ЖІРО У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.— На право: генерал Анрі Оноре Жіро, французький генерал, котрий прибув до Вашингтону в військовій місії. Його виступав адмірал Френсіс Девіс, начальник штабу президента,

ХОРВАТИ НЕВДОВОЛЕНІ З НОВОГО ЮГОСЛАВСЬКОГО УРЯДУ

(ОНА). — Від того часу, як англійський уряд папер на югославських політиків в Лондоні, щоб зробили між собою порядок, в їхніх колах панувало чисте безголова. Король Петро хотів переорганізувати уряд; але старі політики не хотіли цього робити й опиралися намірам свого короля. Нарешті англійці таки заставили їх повинуватися і вони остаточно переорганізувалися, але в такий спосіб, що скривдили своїх братів хорватів. Прем'єром нового югославського уряду став Мілос Трифунович, якого хорвати обвинувачують, що він, будучи свого часу провідником сербської радикальної партії, переслідував хорватів і старався будувати велику Сербію, яку прикривав плащиком Югославії.

Мілос Трифунович перебував якийсь час в Злучених Державах і завжди піддержував політичну програму сербського посла в Вашингтоні, якого всеціло піддержував орган сербських націоналістів в Пітсбурзі „Американийський Сербобран“. Трифунович є націоналістичних переконань і стремить до того, щоб хорвати і словінці підчинилися сербам. На папері вони ніби повинні мати таке саме право, як серби, а на ділі хорвати і словінці мусять робити те, що Трифуновичі скаже. Хорвати цього не хочуть і протестують.

Хорватські провідники є тої думки, що як закінчиться війна і нашіти будуть побиті, то на руїнах фашистської Європи повинен повстати цілком новий світ. Цей світ повинен бути справедливий і жадний народ не повинен панувати над другим. Не робить різниці, який би малий народ не був, він повинен в післявоєнній Європі мати таке саме право до життя як і великі народи. Хорвати хочуть жити з сербами в згоді і в одній федеративній державі, але уряд мусять бути пропорційальні. Сербі повинні визбутися того, що вони нібито мають панувати над хорватами; бо це несправедливо і протитьвись Атлантійському Чартеру.

Якщо будуча Югославія мала би мати по війні такий уряд, як тепер складено в Лондоні, то це було б несправедливо, кажуть хорвати. Наприклад, шість мільонів сербів мають в кабінеті як десять міністрів, а селянська партія хорватського народу має всього два місця. Це зовсім несправедливо, але серби настоюють на те, що має бути так, як вони постановили.

Хорватські партії в Англії співірацюють з Об'єднаними Державами і мають надію, що демократичні елементи закор-

доном вплинуть на сербських націоналістів, щоб старалися забути свої великодержавні амбіції і співірацювали з хорватами. Хорвати зовсім не хочуть відірватися від Югославії і творити свою окрему державу, але вони бажують, щоб їх трактували нарівні, як якусь меншевартну націю, що має слухати приказів сербських націоналістів. Вже минули ті часи, щоб один нарід панував над другим. Це є гітлерівський спосіб державного панування, за котрим ми воємомо, проливаємо кров. Як розгромимо Гітлера, то і його система мусять піти до гробу.

МАДЯРИ СТВОРИЛИ НОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ В АМЕРИЦІ.

ШКАГО, (ОНА). — Демократична частина мадзьської імміграції в Америці щойно відбула в Шікаго зїзд і створила нову організацію Мадзьсько-Американийську Демократичну Раду. Головою цієї організації вибрано відомого мадзьського актора Белу Лугоці. Йому поручено нав'язати зносини з поступовою частиною мадзьських емігрантів в Канаді. Південній Америці й в Англії. Нова мадзьська організація має на цілі співірацювати з Об'єднаними Державами і робити все можливе, щоб Аліанті виграла війну.

На зїзді були представники всіх поступових мадзьських організацій в Америці, які прийняли резолюцію, що будуть боротися з реакційними елементами серед мадзьської імміграції і змагатися до того, що як скінчиться війна, то Мадзьщина повинна стати демократичною державою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Пірічні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, відбулися в четвер, 15. липня, в годині 7:30 вечір. Просібно членів прийти на означений час. Будуть важкі справи до погодження і буде звіт уряду, комісії з прибуткового оподаткування. Довільних членів просібно випирити свої записки, бо в противний раз будуть сусупендовані. За уряд: М. Косович, предс.; С. Грива, кас.; Н. Піура, фін. секр.; А. Бусько, рек. секр.

АКРОН, О. — Пірічні збори Бр. св. О. Николая, від. 295, відбулися в неділю, 18. липня, в год. 1:30, в галі укр. церк. на розі Вашингтон і Ейбл авт. Не членів повинні вжитися на ті збори. — О. Пуцко, предс.; М. Петруха, кас.; В. Пезак, секр.

АСТОРИЯ, Л. АР. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 3, відбулися в неділю, 18. липня, в год. 7:30 вечір, в галі укр. церк. на розі Вашингтон і Ейбл авт. Не членів повинні вжитися на ті збори. — М. Ленський, предс.; Г. Васильк, кас.; П. Барич, секр.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле і сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“
проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО
в англійському переводі:

A HISTORY OF UKRAINE
By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижчий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, #ERSEY CITY, N. J.

Посилаю осьгуть _____ доларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Імя _____
Адреса _____
Місто _____ Стетя _____

УКРАЇНЬСЬКА ПОЕТКА ХРИСТЯ АЛЧЕВСЬКА

Життєвий шлях Христі Алчевської не був устелений квітками. Вона народилася 1882 р. в Харкові. Її батько, Олександр, відомий фінансовий діяч; її мати, Христина Данилівна, видатна дівка на освітнім полі. Зарання Христиного життя пройшло, щоправда, серед розкоші, блиску та багатства, але скоро небо її життя захмарилося. Батько, про якого казали, що мав у жмені фінанси цілої Росії, попав у фінансову скруту, пішов під суд і покінчив самогубством. Процес, трагічна батькова смерть і маєткова руїна зробили рідноч, глибоке враження на молодшу, ніжну дівчину. Вона, 19-літня, з гора посивіла та заздалегідь на серці її нерви. Від тієї пори розхитане здоров'я треба було рятувати поїздками за кордон та частим побутом у Криму або бодай у селі Олександрівці на Катеринославщині, де Алчевські мали хату в чарівному парку колишнього і маєтку, що зостався за банком.

Після смерті Олександра Алчевського мати Христі провадила чайний й величезний школяр. Син Іван, ставний оперний тенор, співав здебільшого в Парижі. Покінчивши науку в Харкові й у Парижі, Христі стала гімназіальною вчителькою в Харкові. Хоч ніжна, слабосила дівчина не була спроможна як слід працювати на суспільному полі й хоч гарним словом протестувала проти насильств та кривд російської влади, всеж таки на посаді вчительки її затверджено, правда, аж тільки 1916 року, щебо по десяти роках служби.

В нашій поетці було золоте серце. Хоча грошей засобів її були дуже малі, вона помагала політичним в'язням, а в часі світової війни — галицьким виселенням. Раз влітку подарувала собі навіть портрет Шевченка, вшпалений в турні на дощці шпильками. В 1917 році, коли настала воля в Україні, Христі ходила в Харкові під синьо-жовтими прапорами й співала з громадою „Заповіт“. У тому часі вона часто промовляла на віках основова в своїй Олександрівці товариство „Просвіта“, селянську книгозбірню, тощо. Як склалися життя Христі після переворотів в Україні, — не знаємо докладно. Знаємо тільки, що в тому часі поховала

брата Івана й матір, що дуже бідувала заробляла дешо лекціями французької мови та хорувала. Аж накінеш смерть знесла її, повну творчих сил, у могоду в осені 1932 р.

Поетка була в приязних стосунках із Франком, Павличком, проф. Іваном Левинським та інш., а особливо душила її сердечна приязнь з Ольгою Кобилянською. Перші вивки симпатій поміж обидвома письменницями почалися саме 1902 року, коли то Сергій Єфремов написав розвідку: „В поєсах нової красоти!“, в якій гостро зачепив писаниву Кобилянської. З Єфремовим, звичайно, не всі годилися. За спокою відомого діяча, Микола Михновський, багато харківських українців послали тоді Кобилянській вирази співчуття. Між гарячим прихильником Кобилянської знаходився й молоденька Христі. Вона саме тоді прочитала була „Царівну“ й „Битву“, й ті твори зробили на неї таке величезне враження, що вона, не мігши іншим способом вивинити до авторки симпатії, заподатливо збирала підписи на листівках та листах із співчуттям до неї та частенько слати їй привіт, хоча й не була знайома з нею. Аж Кобилянська зацікавилася дівчиною й поспитала Михновського за це, а коли той написав про неї декілька теплих слів, Кобилянська написала Христі листа з запитом, що вона робить і як їй живеться.

Того тільки й треба було Христі. Її найбільше стражданням серце шукало саме співзвучної жіночої душі, перед якою моглаб поскаржитись на свою гірку долю. „Я тоді піши до мене поетка нічого не робила й не мала на думці, окрім наміру здобути собі посаду, але про життя своє написала їй дуже (може й надто) докладно. Річ у тому, що зари (чи ранок, як хочете це назвати) мого життя тоді дуже затьмарилась епопеею суду й обговорюванням вчинків, яких у дійсності не було, могого покійного батька (над ним і співробітниками його підприємств). Він саме того року стратив собі під потагом життя, — і Боже — чого тільки про нього й нашу родину тоді не казали! Оголосували в часописах його передсмертні листи до дітей, наприклад,

таке інше: Я на все те скаржилася Кобилянській у листі своєму (першому) до неї про мого життя. І ось вона, чи на підставі моїх слів, читак із любови свого серця до людей, проинайшла великими симпатіями до мене, хоч не стрічалась доти ніколи зо мною. Цього я ніколи не забуду“. Аж 1906 р. Христі поїхала в наші Карпати, була проїздом у Львові, бачилася з Франком, Павличком і інш., і поступила до Чернівців навмисне, щоб по-знайомитися особисто з Кобилянською. За кілька літ пізніше, 1908 р., Христі проїхала з Кобилянською декілька днів у Навгайм, де лікувалися обидві письменниці на серце. „І в її покоюку в Чернівцях, і в зеленому смутному парку Бад-Наугайму, — пише Алчевська — де ми стрічали, де ми розмовляли, щось літало над нами в повітрі таке хвилююче, таке тремтуче й живе, й разом „поломане“, мов птах із перебитими крилами, що боляче це згадувати, й хочеться закрити очі й по-зати тим дорогим спомином більш нічого не бачити...“

Софія Русова оповідає, що в домі Алчевських панувала атмосфера високої культури, але українського духа було в ньому мало. З українськими громадськими течіями, що проявлялися тоді в Харкові, Русова думає, сім'я Алчевських теж не мала нічого спільного, і Христі „своє українство виплекала на своїх вражених села й зміщила в розмовах з братом Іваном“. А сама Христі признала в одному листі, що то Ольга Кобилянська мала величезний вплив не тільки на її письменничу діяльність, але й на національне пробудження „після заєнаціоналізації середньою школою“.

Писати вірні почала Христі Алчевська після свого знайомства з Кобилянською. До першої світової війни появились три збірники її поезії: „Туга за сонцем“ (1907 р.), „Вшпалений цвіт“ (1912 р.) та „Пісні серця й проторів“ (1914 р.). В часі війни появилася вибір її поезій російською мовою. Мабуть, під впливом Лесі Українки вона написала багато поем, напр.: „Деметра й Кора“, „Пелопід і Деяніра“, „Мандрівець“ („Анахорет“) тощо. За української революції був у неї готовий збірник поезій п. н.: „Воскреслий Лазар“. Писала Христі поезії французькою мовою, але чи появилася вони коли друком — не знаємо. Маємо ще кілька

збірників її поезій під різними наголосками, але вони — це здебільшого вибір із її друкованих поезій.

Воєнна творчість Христі Алчевської мало нам відома, хоч знаємо, що в тому часі вона писала багато ліричних поезій та поем, драматичні нариски та оповідання. З того всього появилася друком тільки поезія „Клематис“ (1922), написана 1926 р. а видрукувана 1930 р. драматична поема „Люїза Мішель“, та декілька оповідань у журналах. Поезія „Клематис“ навіяні мелянхольею й самотою; в них, мов у дзеркалі, відбиваються: зламане життя, горе та одчай: „... життя зламало вже мене, і хвиля ще — й навіки вже засне. Оце шмаття, що серцем зветься...“

В драматичній поемі брешуть бадьорі нотки, героїня Люїза Мішель змалювана живо й реалістично, й чимало в ній драматичного нерву. Засновок узятий із подій 1871 р., коли то Люїза Мішель, учителька тисячої пролетарської школи, укупі з іншими комунарами виступила проти версальців, що підписали з німцями угоду, але версальці перемогли, деяких її товаришів розстріляли, а Люїзу присудили на каторгу в Нову Каледонію.

Аж коли виїде збірне видання писань Христі Алчевської, будемо впромові дати повний, всебічний образ її поетичного таланту. На нашу думку, поетичний талант Христі Алчевської наскрзь ліричний. Загріта визвольним рухом України, вона хотіла й іншим загріти серця до боротьби. Патріотичні пісні мало кому вдаються, тим менше вдалося вони молодій, початкувочій поетці: багато було в тій її патріотичній поезії шуму, патосу й деклямації. Однак, згодом і її поезіям на громадські теми прибуло воєно, енергії та широти. В своїх громадянських піснях вона кликала до самопожертви та до спочування страждальцям за ідеї. Особливо вдалася поетці настроєві малюнки з української та кримської природи. Вони кольоритні, навіяні тихо мелянхольею й проінтай захопленням та чистим чуттям. У перших піснях кохання було ще досить наївності та інстинктивності. Зате пізніші українські пісні кохання надихані глибокою, ніжністю та ширістю чуття. Мельодійність вірша, делікатність у вислові почувань, умілість малювати підсвідоме наростання кохання захоплюють нас. Пісні серця — це білі, стрункі, тужливі лілі в квітнику поетичної творчости Христі Алчевської.

Михайло Мочульський.

ЧОМУ НЕ ВИКОРИСТУЮТЬ ЖІНОЧИХ МОЗКІВ? — ЗАПИТУЄ ПРОВІДНА ЖІНКА

ЛЕГКІ ДЖОРДЖ, Н. Г. — „Жіночі мозки можна використати для розв'язки важких воєнних питань. Так напр. у справах харчових, суспільного добробуту, реабілітації, гігієни мешкань, убрання, пайкування, а також і в домашній та закордонній політиці!“ Таке сказала д-р Міні Л. Мафет, президентка Краєвої Федерації Бізнесових та Професійних Жіночих Клубів, на річному засіданні ради, що тут відбулося. „Уряд повинен використати жіночі мозки в діялках, де треба фахового знання. А тому, що цього не роблять, воєнні підготування не йдуть так, якби цього собі можна бажати“ — настоювала президентка.

НАГОДА ДЛЯ ДІВЧАТ СТАТИ ДОГЛЯДАЧКАМИ

Ще ніколи в історії Америки дівчата не мали такої нагоди для науки, як тепер. На підставі конгресового закону про підготування доглядачок („норз“), федеральна влада дає нагоду дівчатам вивчитися на доглядачки. Не лише наука тепер безплатна, але дівчата, що відбувають такі курси, дістають ще невелику платню на конечні видатки. У минулому пересічна дівчина без фінансових засобів не могла вивчитися на доглядачку.

Федеральний уряд дає дівчатам науку, дає їм безплатне утримання, платить готівкою по 15 доларів місячною власі перших 9 місяців науки, а по 20 дол. за час дальших 15—21 місяців. Зате курстистки зобов'язуються служити як норски через цілий час війни. Тепер добрий час для зголошування, бо дівчата виїшли зі школи. Коли в різних місцевостях нема спеціальної медичної агенції, найліпше зголошуватися до відділу Американського Червоного Хреста за інформаціями, коли і де відбуваються найближчі курси.

16.000.000 ЖІНОК ЗАНЯТІ ПРАЦЕЮ ДЛЯ ВІЙНИ

ВАШІНГТОН. — Шістьнадцять мільйонів американських жінок зайняті тепер простою, неромантичною, брудною працею на домашньому фронті, щоб допомогти рідній батьківщині виграти війну. Такі цифри подала секретарка праці Перкінс у своїх письмах до 12 жіночих організацій, заступлених у довірчій комітеті при Жіночій Бюрі. Памі Перкінс пригадала, що в 1917-18 рр. жінки не пішли заступати мужчин відразу, але аж після другого побору воєнок до армії. Вони тоді працювали лише в деяких галузях промислу і то не в великих числах. Тепер положення основно змінилось.

ЗАНЯТТЯ ДЛЯ СТАРШИХ ЖІНОК

Воєнна ситуація принесла зміну навіть для старших віком жінок. Не одна з них мовчки сиділа коли її дорослі діти мало на неї звертали уваги, ба навіть уважали її тягарем у своєму домі. Мами, що стали вже бабцями, почали самі думати про те, якби стати хосенними для своїх дорослих, часто вже повіваних, дітей. Вони хотілиб були бавити внуки, щоби якось бути придатними і не істи даром хліба. Але часто їм це не вдалося, бо їхні діти, замужні жінки, самі не мали роботи, отже мусли чимсь виповнити свій час.

ДАРОМ

анішлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського гірського зілля, на неомодганія жолудка, печічки і шпорок. Велика пачка коштує 50¢.

- ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припоручають тим, що терплять на шпиретій кашелі, біль горла і задуху. Пачка коштує 50¢.
- ЗІЛЛЯ НА БОЛОЧИ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.
- МІШАНИ КОРИННЯ, на нестраивність, брак апетиту, корчі. Добре також на запахи до горічки. Пачка 50¢.

Маємо всія лічничі зілля, листя, шпир, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Заовнення посилайте на адресу: UKRAINIEN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

НАШЕ ЗАІТЕРЕСУВАННЯ

Далеко більше ніж інтерес у справах нашого звания є наше заітересування служити людству.

Ми можемо не зважати на фінансові умовини, бо ми переконалися, що служити добре приносить власну нагороду, дотикальну і недотикальну.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5989 Phone: BAyonne 3-0540

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА, що хоче навчитися бути Селулойд Пластик Roll Tenders. Не мусть бути горожанином. Постійна праця. Добра платня. THE INSEL COMPANY, Schuyler & Quincy Ave., Kearney, Take No. 40 bus from Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА ЗА СТОРОЖА. Мусть уміти читати й писати по англійськи. Добра робота. Постійна праця для старшого чоловіка. Мусть мати добрі рекомендації. THE INSEL COMPANY, Schuyler & Quincy Ave., Kearney, Take No. 40 bus from Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЛАЙСЕНСОВАНОГО ФАБРИКАНА до Coal Stoker and Oil. Не мусть бути горожанином. Добра платня. Постійна праця. THE INSEL COMPANY, Schuyler & Quincy Ave., Kearney, Take No. 40 bus from Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЖІНОК ДО ЧИЩЕННЯ ОФІСІВ у будинку Рубола ввечерям або ранками, \$14.00 на тиждень. Голоситесь до: 127-15 WHITEHALL ST., Room 210, близько South Ferry NEW YORK, N. Y.

Даром анішлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського гірського зілля, на неомодганія жолудка, печічки і шпорок. Велика пачка коштує 50¢.

ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припоручають тим, що терплять на шпиретій кашелі, біль горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

ЗІЛЛЯ НА БОЛОЧИ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.

МІШАНИ КОРИННЯ, на нестраивність, брак апетиту, корчі. Добре також на запахи до горічки. Пачка 50¢.

Маємо всія лічничі зілля, листя, шпир, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Заовнення посилайте на адресу: UKRAINIEN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

сина, замужні жінки, пішли до праці в фабриках, ресторанах, в бюрах, а дим треба лишати під опікою бабусі, хочби ще й не у бабусинім віці. І от старша жінка найшла собі пристановище при внуках, при домашній легкій праці, не лише в своїй родині, але навіть і в чужій. Її тепер заплащать за кілька годин праці деневбу у домашньому хахайстві і вона не чується самітна ані опущена. Вона окружена приятельками, що радо з нею поговорять і допоможуть її провести час.

В останньому часі ще одна ділянка праці відкривається для старших жінок. Не стає топлива, замикають пральні. А навіть як приїме пральня випрати біля, то треба його випрасувати. Старші жінки можуть кілька годин денно повиятити на приладження біля і теж заробити кілька доларів, щоб стати незалежними економічно.

ДІСТАНУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА, що хоче навчитися бути Селулойд Пластик Roll Tenders. Не мусть бути горожанином. Постійна праця. Добра платня. THE INSEL COMPANY, Schuyler & Quincy Ave., Kearney, Take No. 40 bus from Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА ЗА СТОРОЖА. Мусть уміти читати й писати по англійськи. Добра робота. Постійна праця для старшого чоловіка. Мусть мати добрі рекомендації. THE INSEL COMPANY, Schuyler & Quincy Ave., Kearney, Take No. 40 bus from Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЛАЙСЕНСОВАНОГО ФАБРИКАНА до Coal Stoker and Oil. Не мусть бути горожанином. Добра платня. Постійна праця. THE INSEL COMPANY, Schuyler & Quincy Ave., Kearney, Take No. 40 bus from Newark, N. J.

ПОТРІБНО ЖІНОК ДО ЧИЩЕННЯ ОФІСІВ у будинку Рубола ввечерям або ранками, \$14.00 на тиждень. Голоситесь до: 127-15 WHITEHALL ST., Room 210, близько South Ferry NEW YORK, N. Y.

Даром анішлемо кожному зразок (SAMPLE) Карпатського гірського зілля, на неомодганія жолудка, печічки і шпорок. Велика пачка коштує 50¢.

ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припоручають тим, що терплять на шпиретій кашелі, біль горла і задуху. Пачка коштує 50¢.

ЗІЛЛЯ НА БОЛОЧИ НОГИ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.

МІШАНИ КОРИННЯ, на нестраивність, брак апетиту, корчі. Добре також на запахи до горічки. Пачка 50¢.

Маємо всія лічничі зілля, листя, шпир, кору, ягоди, коріння, ладан, живицю і т. д. Заовнення посилайте на адресу: UKRAINIEN BAZAAR, 170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ
 ● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра.
 ● Аналіз крові для подружого салодства.
 ● Гемороїди й желєки лікуються без операції.
 223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
 Офісові години: 10—8; неділя 11—2. Ліжка-доктор до обслу. X & Флюроскоп.—Екзамінація \$2.00

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
 І вище
 ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОР І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
 FUNERAL HOME
 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
 Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
 УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
 Обслуга шира і чесна
 383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
 Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
 УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
 заряджу погребамі по ціні так низькій як \$150.
 ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
 Licensed Undertaker & Embalmer
 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
 Dignified funerals as low as \$150.
 Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
 НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
 cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
 Tel. Market 1320.
 ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
 УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронями в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
 Tel.: ORchard 4-2568
 BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
 Tel.: MEtrose 5-5577

ЧИ ГІРШЕ МУЖЕСЬКОЇ АРМІЇ? Жінки, що належать до Австралійської Жіночої Помічної Служби, що відвідає американським „Вакс“, на перегляді перед своїм командантом, генералом Каномом.

Як гавкання собаки підніло аларм, позиція Тарзана стала безнадійна. Але він усеце не здавався.

Хоча його руки й ноги були зв'язані, він підсунувся до покинутого огню.

Він засунув руки в огонь і подержав їх там хвилину, поки шнур не прогорів.

Але власне як вязи пустили, дикуни стали бігти до нього з хат, аби його схопити.

ТАРЗАН, ч. 799. Невдача.